

Guia docent de l'assignatura "Mètodes quantitatius de recerca social" 2011/2012

Codi: 101146

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500262 Sociologia	819 Graduat en Sociologia	OB	2	1

Contacte

Nom : Pedro López Roldán

Email : Pedro.Lopez.Roldan@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Es recomana haver cursat amb suficiència l'assignatura de Metodologia i Disseny del primer curs del grau.

Objectius i contextualització

L'assignatura constitueix un curs d'introducció als mètodes i tècniques de producció (recollida) i anàlisi bàsica de dades centrada en una orientació o perspectiva metodològica quantitativa. L'objectiu principal és oferir a l'alumnat la informació i la capacitat d'aplicació dels principals mètodes i tècniques de producció i d'anàlisi de dades quantitatives en el camp de la sociologia.

En concret, amb l'assignatura es pretén que l'alumnat construeixi els seu aprenentatge en base a:

- El coneixement i comprensió dels conceptes associats al procés d'investigació en ciències socials des d'una perspectiva distributiva o quantitativa, des de la construcció de l'objecte d'estudi, la recollida-producció de les dades i l'anàlisi estadística d'aquestes.
- Començar a adquirir la capacitat de concebre i planificar un procés d'investigació complet, en particular, el que se'n deriva d'una investigació per enquesta.
- La capacitat d'aplicació dels instruments tècnics destinats a la mesura dels conceptes sociològics, a la construcció d'un qüestionari d'enquesta, la construcció d'una mostra estadística, al desenvolupament del treball de camp d'una enquesta, a la preparació i l'anàlisi bàsica de les dades estadístiques obtingudes, tots ells a través d'un exercici real de treball empíric.
- Saber utilitzar de forma bàsica i instrumental el programari estadístic SPSS per a la introducció i identificació de les dades d'enquesta, la seva transformació i l'anàlisi estadística univariable..
- Saber interpretar els resultats estadístics d'una anàlisi de dades des del punt de vista tècnic i substantiu d'acord amb el model teòric i metodològic construït.
- La capacitat bàsica d'avaluar la validesa i la fiabilitat dels resultats d'un estudi per enquesta i argumentar de forma crítica les seves limitacions i la seva capacitat de comprovació d'hipòtesis teòriques.

L'assignatura dóna continuïtat a l'itinerari de mètodes i tècniques. D'una banda és una continuació de *Metodologia i Disseny* de primer curs, en què es presenta la metodologia i la lògica el procés d'investigació en ciències socials. En aquí s'insisteix en la preparació i realització pràctica de la recerca des d'una perspectiva quantitativa. D'altra banda és un curs que s'imparteix de forma paral·lela a l'assignatura de metodologia qualitativa, i ambdues són l'antesala de l'assignatura de *Mètodes d'Anàlisi* del segon semestre.

Competències i resultats d'aprenentatge

1333:E01 - Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant i tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.

1333:E01.16 - Esmentar els principals conceptes de la sociologia.

1333:E01.17 - Indicar-ne les dimensions, els possibles indicadors quantitatius i l'evidència qualitativa rellevant per observar-los empíricament.

1333:E03 - Enumerar la metodologia i les tècniques de recerca sobre les quals recolzen les principals hipòtesis sobre les relacions socials, les posicions i les pràctiques dels individus en l'estructura social i els canvis socials.

1333:E03.03 - Identificar els principals mètodes i tècniques quantitatius i qualitatius.

1333:E03.04 - Explicar la base metodològica d'aquests mètodes i tècniques quantitatius i qualitatius.

1333:E03.05 - Relacionar-los amb els diferents enfocaments de la sociologia.

1333:E06 - Aplicar els principals mètodes i tècniques quantitatius i qualitatius de recerca social en un tema concret.

1333:E06.01 - Utilitzar els instruments estadístics univariats.

1333:E06.02 - Utilitzar el programari apropiat per als instruments estadístics univariable.

1333:E06.03 - Mesurar un fenomen social amb aquests instruments a partir d'un marc teòric d'anàlisi.

1333:E06.04 - Utilitzar els instruments estadístics multivariable bàsics.

1333:E06.05 - Utilitzar el programari apropiat per als instruments estadístics multivariable bàsics.

1333:E07 - Dissenyar un projecte de recerca social definint un marc teòric exhaustiu amb uns conceptes clars, formulant hipòtesis coherents i significatives, escollint les tècniques de recerca apropiades per als conceptes adoptats i analitzant els resultats empírics obtinguts amb aquestes tècniques.

1333:E07.01 - Definir conceptes d'anàlisi.

1333:E07.02 - Formular una hipòtesi amb aquests conceptes.

1333:E07.03 - Elaborar un instrument d'anàlisi significativa per a aquesta hipòtesi.

1333:E07.04 - Obtenir conclusions a partir de la informació recollida amb aquest instrument.

1333:G01 - Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.

1333:G01.00 - Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.

1333:G02 - Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.

1333:G02.00 - Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.

1333:T03 - Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.

1333:T03.00 - Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.

1333:T04 - Buscar fonts documentals a partir de conceptes.

1333:T04.00 - Buscar fonts documentals a partir de conceptes.

1333:T05 - Avaluar la qualitat del propi treball.

1333:T05.00 - Avaluar la qualitat del propi treball.

1333:T06 - Treballar en equip i en xarxa en situacions diverses

1333:T06.00 - Treballar en equip i en xarxa en situacions diverses

Continguts

PART I. LA PRODUCCIÓ DE DADES

Tema 1. Introducció a la perspectiva metodològica quantitativa

- 1.1. Objectius de l'assignatura, programa de continguts, dinàmica del curs i avaluació
- 1.2. Introducció a la perspectiva metodològica distributiva o quantitativa

Tema 2. L'enquesta

- 2.1. Del model d'anàlisi a l'operativització dels conceptes
- 2.2.1. Model d'anàlisi i disseny d'anàlisi
- 2.2.2. Procés d'investigació i etapes del mètode de l'enquesta
- 2.2.3. Operativització dels conceptes
- 2.2.4. La mesura. Concepte i tipus de mesura. Validesa i fiabilitat
- 2.2. Característiques generals de la investigació per enquesta
- 2.1.1. Definició i trets característics de l'enquesta
- 2.1.2. Tipus d'enquestes
- 2.1.3. El disseny de la mostra
- 2.3. La construcció del qüestionari: el context de l'enunciat
- 2.3.1. Tipus de preguntes
- 2.3.1. La formulació de les preguntes
- 2.3.3. Construcció d'escales
- 2.3.4. Organització del qüestionari: preguntes i discurs
- 2.4. Aplicació del qüestionari
- 2.4.1. Context de l'enunciació: situació social i contracte comunicatiu
- 2.4.2. El treball de camp: organització i planificació
- 2.5. Registre de la informació
- 2.5.1. La dada i la matriu de dades. Unitats i variables
- 2.5.2. La codificació i el registre de les dades
- 2.5.3. Identificació de les dades en suport informàtic

PART II. L'ANÀLISI DE DADES

Tema 3. Estadística descriptiva d'una variable

- 3.1. L'anàlisi de dades estadístiques
- 3.1.1. L'estadística a les Ciències Socials: estadística descriptiva i inferencial.
- 3.1.2. Representació gràfica: sistemes de referència al pla, funcions lineals-equació d'una recta, altres funcions.
- 3.2. Estadística descriptiva d'una variable
- 3.2.1. Distribucions de freqüències
- 3.2.2. Representacions gràfiques de variables qualitatives i quantitatives
- 3.2.3. Les característiques de posició central i no central
- 3.2.4. Les característiques de dispersió
- 3.2.5. Les característiques de forma
- 3.2.6. Anàlisi exploratòria de dades

Tema 4. Preparació de les dades per a l'anàlisi

- 4.1. Control i verificació de les dades
- 4.2. Transformació de variables
- 4.2.1. Recodificació de variables
- 4.2.2. Transformacions de variables: posició i dispersió. Puntuacions tipificades
- 4.2.3. Generació de variables: tipologies, índexs, taxes

Tema 5. Estadística inferencial

5.1. Mostra i població. Mostreig aleatori

5.2. Teoria elemental de la probabilitat

5.3. Distribucions estadístiques: la distribució Normal, t-de Student, khi-quadrat de Pearson i F de Fisher-Snedecor

5.4. Paràmetres i estadístics: estimacions puntuals i per intervals

5.5. Interval de confiança per a la mitjana i la proporció poblacionals

5.6. Contrastació d'hipòtesis.

Metodologia

El curs es planteja amb una dinàmica d'ensenyament i aprenentatge continuada, el que implica el seguiment dels ritmes del curs i dels diversos continguts que s'han dissenyat d'acord amb les diferents activitats lectives programades.

Els continguts de la matèria tenen un fil conductor lligat al procés d'investigació, i per tant, la continuïtat de l'aprenentatge es justifica per la incorporació progressiva de conceptes i d'instruments, així com per la resolució de problemes i qüestions, que es basen en l'assimilació i en la pràctica de cada tema anterior de l'assignatura.

Atès que l'objectiu de la formació és que l'alumnat aprengui a investigar en sociologia des d'una perspectiva quantitativa, la metodologia docent i les activitats formatives de l'assignatura resulten de la combinació de sessions expositives amb exercicis de resolució de problemes i pràctiques a l'aula que permetin aplicar els conceptes adquirits, així com tutories de seguiment i treball autònom.

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	38	1.52	1333:E01.16 , 1333:E01.17 , 1333:E03.04 , 1333:E03.03 , 1333:E06.02 , 1333:E07.01 , 1333:E07.03 , 1333:E07.04 , 1333:E07.02 , 1333:E06.03 , 1333:E06.01 , 1333:E03.05
Pràctiques a l'aula	15	0.6	1333:E01.16 , 1333:E01.17 , 1333:E03.03 , 1333:E03.05 , 1333:E06.02 , 1333:E07.01 , 1333:E07.03 , 1333:G02.00 , 1333:E07.04 , 1333:E07.02 , 1333:E06.03 , 1333:E06.01 , 1333:E03.04
Tipus: Supervisades			
Tutories grupals programades	3	0.12	1333:E01.16 , 1333:E06.02 , 1333:E07.01 , 1333:T06.00 , 1333:T05.00 , 1333:T04.00 , 1333:T03.00 , 1333:G02.00 , 1333:E07.04 , 1333:E07.03 , 1333:E07.02 , 1333:E06.03 , 1333:E06.01 , 1333:E01.17 , 1333:E03.03 , 1333:E03.05 , 1333:E03.04
Tipus: Autònomes			
Lectures dels textos	30	1.2	1333:E01.16 , 1333:E03.03 , 1333:E03.04 , 1333:E03.05 , 1333:E06.02 , 1333:E06.01 , 1333:E01.17
Preparació individual de les proves	30	1.2	1333:E01.16 , 1333:G02.00 , 1333:E07.04 , 1333:E07.03 , 1333:E06.03 , 1333:E06.02 , 1333:E06.01 , 1333:E03.04 , 1333:E03.03 , 1333:E01.17

escrites			
Treball en equip	30	1.2	1333:E01.16 , 1333:T06.00 , 1333:T05.00 , 1333:T04.00 , 1333:T03.00 , 1333:G02.00 , 1333:E07.04 , 1333:E07.03 , 1333:E07.02 , 1333:E07.01 , 1333:E06.03 , 1333:E06.02 , 1333:E06.01 , 1333:E03.05 , 1333:E01.17

Avaluació

L'assignatura s'avaluarà en dues parts diferenciades, les corresponents a la Part I i II. Se superarà l'assignatura si la nota final de les diferents activitats d'avaluació assoleix com a mínim un 5. S'exigeix de cada part del curs una nota mínima de 4 per tal de poder fer mitjana i superar el conjunt de l'assignatura, sempre i quan el seguiment de l'assignatura (controls d'assistència, realització de pràctiques, exercicis,...) sigui igual o superior al 70%. En cas contrari s'exigirà un 5 de nota mínima.

Aquell estudiantat que durant el curs hagi fet un seguiment adequat de l'assignatura i no superin l'avaluació grupal i la prova escrita, podrà reformular el projecte d'investigació durant el període d'avaluació de compensació i recuperar l'avaluació individual.

A l'acta d'avaluació tindran la qualificació de "no presentades" aquelles persones que no hagin fet cap activitat d'avaluació. Si no es realitzen totes i cadascuna de les activitats avaluatives en les dates previstes es considerarà l'abandonament de l'assignatura i la nota final serà de suspens.

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova escrita PART I	25%	2	0.08	1333:E01.16 , 1333:E01.17 , 1333:E03.04 , 1333:E03.03 , 1333:E06.02 , 1333:E06.04 , 1333:E07.04 , 1333:E06.05 , 1333:E06.03 , 1333:E06.01 , 1333:E03.05
Prova escrita PART II	25%	2	0.08	1333:E01.16 , 1333:E01.17 , 1333:E03.03 , 1333:E03.05 , 1333:E06.02 , 1333:E06.04 , 1333:E07.04 , 1333:E06.05 , 1333:E06.03 , 1333:E06.01 , 1333:E03.04
Seguiment del curs: control d'assistència i realització de les diferents activitats de seguiment de l'assignatura	10%	0	0.0	1333:E01.16 , 1333:E01.17 , 1333:E03.03 , 1333:E06.01 , 1333:E06.03 , 1333:E07.04 , 1333:E07.02 , 1333:E07.01 , 1333:E06.05 , 1333:E06.04 , 1333:E06.02 , 1333:E03.04
Treball de recerca en grup PART I	20%	0	0.0	1333:E01.16 , 1333:E03.05 , 1333:E06.02 , 1333:E06.04 , 1333:E07.01 , 1333:T06.00 , 1333:T05.00 , 1333:T04.00 , 1333:T03.00 , 1333:G02.00 , 1333:G01.00 , 1333:E07.04 , 1333:E07.03 , 1333:E07.02 , 1333:E06.05 , 1333:E06.03 , 1333:E06.01 , 1333:E03.04 , 1333:E01.17 , 1333:E03.03
Treball de recerca en grup PART II	20%	0	0.0	1333:E01.16 , 1333:G02.00 , 1333:G01.00 , 1333:E07.04 , 1333:E07.03 , 1333:E07.02 , 1333:E07.01 , 1333:E06.05 , 1333:E06.04 , 1333:E06.03 , 1333:T06.00 , 1333:T05.00 , 1333:T04.00 , 1333:T03.00 , 1333:E03.03 , 1333:E03.04 , 1333:E03.05 , 1333:E06.02 , 1333:E06.01 , 1333:E01.17

Bibliografia

BARDINA, X.; FARRÉ, M.; LÓPEZ ROLDÁN, P. (2005). *Estadística: un curs introductori per a estudiants de*

ciències socials i humanes. Volum 2. Bellaterra (Barcelona): Universitat Autònoma de Barcelona. Col·lecció Materials, 166.

CEA D'ANCONA, M.A. (1998) *Metodología cuantitativa. Estrategias y técnicas de investigación social*. Madrid: Síntesis.

CEA D'ANCONA, M. Ángeles (2004). *Métodos de encuesta. Teoría y práctica, errores y mejora*. Madrid: Síntesis.

DOMÍNGUEZ, M.; SIMÓ, M. (2003). *Tècniques d'Investigació Social Qualitatives*. Edicions de la Universitat de Barcelona. Col·lecció Metodologia, 13.

FARRÉ, M. (2005). *Estadística: un curs introductori per a estudiants de ciències socials i humanes. Volum 1*. Bellaterra (Barcelona): Universitat Autònoma de Barcelona. Col·lecció Materials, 162.

GARCIA FERRANDO, M.; IBAÑEZ, J.; ALVIRA, F. (1986) *El análisis de la realidad social. Métodos y técnicas de investigación*. Madrid: Alianza.

GARCIA FERRANDO, Manuel (1994) *Socioestadística. Introducción a la estadística en sociología*. 2a edició rev. i amp. Madrid: Alianza. Alianza Universidad Textos, 96.

HOPKINS, K. D.; HOPKINS, B. R.; GLASS, G. V. (1997). *Estadística Básica para las ciencias sociales i del comportamiento*. 3a ed. Naucalpan de Juárez : Prentice-Hall Hispanoamericana.

QUIVY, R.; CAMPENHOUDT, L. Van (1997) *Manual de Recerca en Ciències Socials*. Barcelona: Herder.

RIAL, A.; VARELA, J.; ROJAS, A. J. (2001). *Depuración y análisis preliminares de datos en SPSS. Sistemas informatizados para la investigación del comportamiento*. Madrid: RA-MA.

ROJAS, A., J. S. FERNANDEZ, PÉREZ, C. (1998). *Investigar mediante encuestas. Fundamentos teóricos y aspectos prácticos*. Madrid: Síntesis.

SÁNCHEZ CARRIÓN, J.J. (1999) *Manual de análisis estadístico de los datos*. Madrid: Alianza. Manuales 055.

Recursos digitals (dossiers de pràctiques, documents, enllaços,...) al Campus Virtual.